

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ YAYINLARI NU. 1

**KAYSERİ VE YÖRESİ
KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT
BİLGİ ŞÖLENİ**

(12-13 NİSAN 2001)

BİLDİRİLER

1. Cilt

(A-K)

Hazırlayanlar

**Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH
Doç. Dr. İsmail GÖRKEM
Doç. Dr. Hülya ARGUNŞAH
Yard. Doç. Dr. Atabey KILIÇ**

KAYSERİ – 2001

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNE GÖRE KAYSERİ'DE İSTİNSAH EDİLEN ESERLER VE KAYSERİLİ MÜSTENSIHLER

Nuran (ÜZER) ALTUNER*

Türk ve İslâm kültüründe kitabın önemi çok büyüktür. Kitapların muhafaza edildiği yerler olan kütüphaneler Türkiye genelinde ele alınırsa hemen hemen kütüphanesiz şehir, kasaba yok gibidir. Özellikle İstanbul'da birçok kütüphane yer almakta ve değerli koleksiyonları bünyelerinde saklamaktadır. Örnek olarak Süleymaniye Kütüphanesini verebiliriz. İçinde yüzlerce koleksiyonu barındırmakta, dünyanın en büyük ve önemli yazma eser kütüphanelerinden biri unvanını korumaktadır.

Yazma eserlerin elle çoğaltıldığı (istinsah) da göz önüne alınacak olursa kitabın önemi ve kitaba duyulan ihtiyacın ortaya çıktığı görülmektedir.

Türkiye'nin her tarafına dağılmış olan bu yazma eserlere araştırmacıların kolayca ulaşabilmeleri için katalogların tümü bilgisayarlara aktarılarak araştırmacıların hizmetine sunulmalıdır. Fakat Türkiye'de hâlâ tüm yazma eserlerin kataloğu yoktur.

Tebliğimizin konusu olan "İstanbul Kütüphanelerinde yer alan Kayseri'de istinsah edilen eserler ve Kayserili müstensihler" bilgisayar yardımıyla taranarak biraraya getirildi.¹

Eserlerin tanıtımına geçmeden önce Kayseri'de yer alan kütüphaneler hakkında kısa bilgi vermeyi uygun bulduk.

Kayseri, Selçuklular zamanından beri Anadolu'nun önemli bir kültür ve eğitim merkezi olmuştur.

Dünyada ilk tıp fakültesi 603/1206 senesinde "Şifâiye Medresesi" olarak kurulmuştur.

Kayseri'de 25 kütüphane vardır. Raşid Efendi (1167-1212/1753-1798) Kütüphanesi Osmanlı devrinden kalmadır. Raşid Efendi 25.000 kuruş sarfederek inşa ettirdiği bu kütüphaneye 925 cilt yazma ve 18 ciltde İbrahim Müteferrika basması olmak üzere 943 cilt kıymetli kitap vakfetmiştir.²

Kayseri'de Raşid Efendi Kütüphanesinden önce kurulmuş kütüphaneler şöyledir:

* Yard. Doç. Dr., Onsekiz Mart Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü-ÇANAKKALE

¹ Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi Kütüphanesi.

² Ali Rıza Karabulut, *Kayseri Raşid Efendi Kütüphanesindeki Türkçe-Farsça-Arapça Yazmalar Kataloğu*, Kayseri 1982, s.10.

1. Kadı Mahmud Kütüphanesi : 400 cilt civarında kitap mevcut olduğu vakfiyede (960/1552 tarihli) belirtilmiştir. Kitaplar daha sonra Hacı Halil Efendi Kütüphanesine nakledilmiştir.
2. Sadrazam Mehmed Paşa Kütüphanesi (1130/1717) : Şu anda kitapları Raşid Efendi Kütüphanesinde.
3. Hacı Halil Efendi Kütüphanesi (1164/1750) Hacı Halil Efendi Kütüphaneye 250 cilt civarında yazma kitap vakfetmiştir.
4. Kara Mustafa Paşa Kütüphanesi (1081/ 1670) Buradaki kitaplar da Raşid Efendi Kütüphanesinde.³

Kayseri'nin kültür ve eğitim merkezi olmasının bir sonucu olarak Kayserili müellifleri Türkiye'nin birçok kütüphanelerinde görebilmekteyiz. Yine Kayseri'de yazılmış eserler de epeyce fazladır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE BULUNAN VE KAYSERİ'DE İSTİNSAH EDİLEN ESERLER

Tasnif No : 160⁴
Kütüphane Adı : Bayezid Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Ef. 2858
Müellif Adı : Saçaklı-zâde Mehmed bin Ebi Bekr el-Maraşî (öl.1150/1737)
Kitap Adı : Takrîrü'l-Kavânîni'l-Mütedâvile fi ilmi'l-Münazara
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1138/ 1725
Diğer Nüshalar : Kayseri Raşid Efendi Ktb. 2069

Tasnif No : 160
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi İzzettin Mustafa Ef. 70.
Müellif Adı : Lâri, Muslihuddin Muhammed b. Salahuddin eş-Şâfi (öl. 979/1571)
Kitap Adı : Hâşiye alâ Şerhi Hidâyeti'l-Hikme
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1232/ 1816
Diğer Nüshalar : Kayseri Raşid Efendi Kütüphanesi. 825/2; 828/2; 834/2;9235; 9324/1; 26120/2

Tasnif No : 164⁵
Kütüphane Adı : Millet Kütüphanesi, Ali Emiri, Arabî 4461

³ Karabulut, Ali Rıza, *age.* s. 17-18.

⁴ Mantıkla ilgili.

⁵ Mantıkla ilgili.

Müellif Adı : Muhammed b. 'Abd el-Hamîd Kefevî
(öl. 1168/1744-45)
Kitap Adı : Risâle fi Âdabî'l-Bahs
Müstensih : Ali bin Muhammed
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1194/ 1780
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El 2813/3 (60^b – 63^b) de de vardır.

Tasnif No : 164
Kütüphane Adı : Millet Kütüphanesi, Ali Emiri, Arabî 4459
Müellif Adı : 'Abd el-Vahhâb b. Hüseyin el-Âmidî
Kitap Adı : Şerhü'l-Velediye
Müstensih : Muhammed Âlim
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El 2813/3

Tasnif No : 164
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi Yozgat 462
Müellif Adı : Musa Efendi Behlevânî bin 'Abd-Allah et- Tokatî
(öl. 1133/1721)
Kitap Adı : Risaletü'l-Kıyâsiye
Müstensih : Hüseyin bin Ahmed
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1233/ 1817
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El 2822 / 4
Bk. GAL.S.II.956; Esmâ II. 482.

Tasnif No : 164
Kütüphane Adı : Millet Kütüphanesi Ali Emiri, Arabî 4461
Müellif Adı : Abd el-Vahhâb bin Hüseyin el-Âmidî
Kitap Adı : Şerhu'l-Velediye
Müstensih : Ali Eş-Şâkirî
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1193/ 1779
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El 2813 / 5
TÜYATOK 07 El 2828 / 2
TÜYATOK 07 El 2222 / 1

Tasnif No : 164
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi Hekimoğlu 861
Müellif Adı : İsam ed-dîn İbrâhim b. Muhammed b. Arabşâh el-Esferâyinî
(öl. 945/1539)
Kitap Adı : Hâşiye alâ Şerhi'ş-Şemsiye
Müstensih : Müfti Abdurrahman b. Ali
İstinsah Yeri : KAYSERİ

- İstinsah Tarihi** : 1113/ 1701
Diğer Nüshalar : TÜYATOK : 28 Hk. 3579/ 32 Kat. No: 51
“ 34 Sü Girs 106/32
- Tasnif No** : 164
Kütüphane Adı : Bayazıd Devlet Kütüphanesi. Veliyüddin Ef. 2858
Müellif Adı : Saçaklızâde Muhammed b. Ebi Bekr el-Mar'aşî (öl. 1145/1732)
Kitap Adı : Takrirü'l-Kavânini'l-Mütedavile fi İlm'l-Münâzara
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1138/ 1725
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 Tekeli 514/ 9 Kat . no : 2349
Kayseri Raşid Efendi Kütüphanesi. 2069
- Tasnif No** : 164
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi Ayasofya 2453
Müellif Adı : Esired-din Mufaddal b. Ömer el-Ebherî (öl. 663/1264)
Kitap Adı : Keşfü'l-Hakaik fi Tahriri'd-Dakâik
Müstensih : Şeref
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 663 / 1264 (Müellifin ölüm tarihinde yazılmış)
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 164
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi Lâleli 2976
Müellif Adı : Kara Halil b. Hasan Muhammed el-Boyabadî (öl. 1123/1711)
Kitap Adı : Hâşiye alâ Şerhi'l-Velediyye Mine'l-Âdâb
Müstensih : Mustafa B. Seyyid Muhammed
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1156/ 1743
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 Tekeli 467/2 Kat. No : 2329
- Tasnif No** : 164
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, M. Ârif-M. Murad 67
Müellif Adı : Şah Hüseyin Çelebi en-Niksari el-Amasî (öl. 920/1514)
Kitap Adı : Hâşiye alâ Hâşiyeti İmâdiddin alâ Şerhi'l-Mes'udî ale'l-Âdâb
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1120/ 1708
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 492.75⁶
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Kadızade Mehmed. 482
Müellif Adı : Hacı Baba Şeyh İbrahim et- Tosevî (öl. 855/1451)

⁶ Arapça grameri

- Kitap Adı** : Letâyifü'l-İrab fi Şerhi'l- İrab
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 995/ 1586
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El 2883 / 4
TÜYATOK 07 El 2735 / 1
- Tasnif No** : 297.2⁷
Kütüphane Adı : Köprülü Kütüphanesi, Fazıl Ahmed Paşa. 150
Müellif Adı : Ebu'l-Hasan 'Ali b. Ahmed el-Vâhidi en-Nisâbüri (öl. 468/1075)
Kitap Adı : el-Vasit Beyne'l-Makbudî ve'l-Basit
Müstensih : Yusuf Bin İshak
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 687/1288
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 297.212
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, H. Hüsnü Paşa. 768
Müellif Adı : Ebu Sa'id Muhammed b. Mustafa Hâdimî
(1113/1701-1176/1763)
Kitap Adı : Şerhu Risaleti'l-Besmele
Müstensih : Muhammed Ata Bin Abdurrahman
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1256/1840
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 Tekeli 886/2 Kat. No : 2600
(Tafsir al-basmala)
- Tasnif No** : 297.211
Kütüphane Adı : Köprülü Kütüphanesi. Fazıl Ahmed Paşa 81.
Müellif Adı : Nâsir ed-dîn Ebû Sa'id 'Abd-Allâh b. Ömer el-Kâdi el Beyzâvî
(öl. 685/1286)
Kitap Adı : Envârü't-Tenzîl ve Esrârü't-Tevîl
Müstensih : Mahmud bin Ahmed
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 943/1536
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 34 Sü Aşir 7-1 VIII Kat. No : 143
" 34 Sü Aşir 8-1/1
" 34 Sü Aşir 9-1/1
" 07 Tekeli 33 Kat no 2523
" 07 Tekeli 27/1 ; 28/1; 29; 31; 30; 27/3; 37;
" 93/1;88;34;885/6

⁷ Tefsir

Tasnif No : 297.4⁸
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmut Ef. 1448
Müellif Adı : -
Kitap Adı : Akaid; Ahkam ve Ahlâka Dair Bir Risale
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 297.411⁹
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Hamidiye 715
Müellif Adı : Celâled-din Muhammed b. Es'aded-Devvânî
(830/1426-918/1512)
Kitap Adı : Risâle fi İsbâti'l-Vâcibi'l-Kadîme
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1081/1670
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 28 Hk. 3570/I Kat. No : 227
" 07 Tekeli 823/9 Kat No 2813
" 34 Sü-Hû 448/6 Kat No. 254

Tasnif No : 297.501¹⁰
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, A. Tekelioğlu 918
Müellif Adı : Sadr' eş-Şeria es-Sâni Ubeyd Allah b. Mes'ud (öl. 747/1346)
Kitap Adı : et-Tavzih fi Halli Gavâmızı't-Tenkîh
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1199/1784
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 34 Dev.Mer. 275-18941 Kat. No : 326
" 34 Dev.Mer. 276-18942 Kat. No : 327
Kayseri Raşid Ef. Ktb. No: 2097; 627; 628; 636
Kayseri Raşid Ef. Ktb. Ek: : 9310; 11192

Tasnif No : 297.55
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi. Bağdatlı Vehbi 586
Müellif Adı : Rûkn ed-din Ebi Bekr Muhammed b. Ebi'l-Mefâhir el-Kirmânî
(öl. 565/1169)
Kitap Adı : Cevâhirü'l-Fetâvâ
Müstensih : Muhammed b. İbrahim
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1091/ 1680

⁸ Akaid

⁹ Akaid ve kelâm

¹⁰ Fıkıh

- Diğer Nüshalar** : TÜYATOK 07 Tekeli 362 kat no: 2929;
Kayseri Raşid Ef. Ktb. 601
- Tasnif No** : 297.72 ¹¹
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Şehid Ali Paşa 2708
Müellif Adı : Mevlânâ Celâled-dîn Muhammed er-Rûmî (öl. 673/1273)
Kitap Adı : Fifi mâ-fih
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 673/1274
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 34 Sü Tarlan 107 m.
Ateş. 112 ; Mevlana II. 170
- Tasnif No** : 416 ¹²
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi. Murad Buharî; 319
Müellif Adı : Ebu'l-Ceyş el-Ensarî 'Abd-Allah b. Muhammed el-Hazreci
el-Endelûsi (öl. 626/ 1229)
Kitap Adı : er-Râmizetü'ş-Şâfiye fi ilmi'l-Arûz ve'l-Kâfiye veya
(el-Kasidetü'l-Hazreciye)
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1122/ 1710
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 01 Hk 953/ 18 kat No: 1909 Kayseri Raşid Ef:
1522; 606/3 (Aruz ve Kâfiye ile ilgili bir kaside)
- Tasnif No** : 297.7
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi. Şehid Ali Paşa 2708
Müellif Adı : Necmüddin Daye, Abdullah b. Muhammed el-Esedî er-Râzî, Ebu
Bekr (öl. 654/1256)
Kitap Adı : Mi'yârü's-Sıdk Fî Mısdakı'l-ışk
Müstensih : Ahmed bin Osman
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 673/1274
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 297.85 ¹³
Kütüphane Adı : İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi. Arapça 2948
Müellif Adı : Receb b. Ahmed Âmidi (öl. 1087/1676 'dan sonra)
Kitap Adı : Câmîü'l-Ezhar ve Letâifü'l-Ahbar
Müstensih : Veli bin Süleyman
İstinsah Yeri : KAYSERİ

¹¹ Tasavvuf

¹² Aruz

¹³ Ahlak ve İctimaiyat

- İstinsah Tarihi** : 1166/1665
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 01 Hk 606 Kat No : 1754
TÜYATOK 07 Tekeli 827/1 Kat No : 3306
TÜYATOK 07 Tekeli 921/1 Kat No : 3307
- Tasnif No** : 297.9¹⁴
Kütüphane Adı : Köprülü Fazıl Ahmed Paşa. 1174
Müellif Adı : İbnü'l-Cevzi, Ebü'l-ferec Abdurrahman b. Ali b. Muhammed
(öl. 597 /1200)
- Kitap Adı** : el-Muntazam fî Tarihi'l- Mülûki ve'l-Ümem
Müstensih : İbrahim b. Yusuf
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 714/ 1314
Diğer Nüshalar : Topkapı Arapça Yazmalar Kataloğu III 5749 A 2908/2
- Tasnif No** : 297.92¹⁵
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Bağdatlı Vehbi 1106
Müellif Adı : İbn Seyyid en-Nâs Ebü'l-Feth Muhammed el-Ya'merî
(671-734/1273-1334)
- Kitap Adı** : Nuru'l-Uyun fî Telhisi Siyeri'l-Emini'l-Memun
Müstensih : Ömer b. Hacı İlyas
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1034/ 1624
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 34 Sü Aşir 271 / 1
- Tasnif No** : 297.501¹⁶
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Yeni Cami 140
Müellif Adı : Kıvâm ed-din Emir Kâtib el-İtkânî b. Emir Ömer
(685-758/ 1286-1357)
- Kitap Adı** : et-Tebyîn fî Şerhi'l-Müntahab fî Usûli'l-Mezheb
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 771/1369
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 491.5¹⁷
Kütüphane Adı : Hacı Selim Ağa Kütüphanesi, Hüdâi Ef. 1608
Müellif Adı : el-Hisari, Muhammed b. Ebubekr el-Halebî
Kitap Adı : el-Fevaidü'l -Hisâriyye fî şerhi Mefâtihi'd-Dürriye fî'l-Emsi
Müstensih : MÜELLİF HATTI
İstinsah Yeri : KAYSERİ

¹⁴ İslam Dini tarihi

¹⁵ Siyer-i Nebvî, Şemâil-i Şerif

¹⁶ Usûl-i Fıkıh

¹⁷ Farsça Dilbilgisi

İstinsah Tarihi : 1157/1744
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 491.553¹⁸
Kütüphane Adı : Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Arabî 3413
Müellif Adı : Mustafa b. Ebi Bekres-Sivâsî
Kitap Adı : el- Mefâtihi'd-Dürriye fî İsbatı'l-Kavânîni'd-Deriye
Müstensih : Paşa Köylü-zâde Halil Hayri
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1202/ 1787

Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El. 1646 -1647
" 01 Hk. 1952

Tasnif No : 492.7¹⁹
Kütüphane Adı : Bayazıd Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Ef. 2934.
Müellif Adı : -
Kitap Adı : Şerhu Abyâti'l-Mufassal
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 851/1447
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 492.7
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Süleymaniye 925
Müellif Adı : İsam el-İsferayinî, İsamüddin İbrahim b. Muhammed b. Arabşah
(öl. 945/1538)
Kitap Adı : Hâşiye alâ Molla Cami
Müstensih : Humaz bin El-Hac
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1062/ 1651
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 492.75²⁰
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Yozgat 848
Müellif Adı : Zeynî zâde Hüseyin b. Ahmed (öl. 1167/1753)
Kitap Adı : Mu'ribü'l-avâmili'l-cedîde
Müstensih : Muhammed bin Hasan
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1144/1731 (Müellifin zamanında yazılmış)
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 Tekeli 3667
" 07 Tekeli 845/3

¹⁸ Farsça Dilbilgisi

¹⁹ Arapça dilbilgisi

²⁰ Arap dilbilgisi

- Tasnif No** : 492.75
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, İzmir 693
Müellif Adı : Dede Halife Kemaleddin İbrahim b. Bahşi b. İbrahim el-Amasî (öl. 975/1567)
Kitap Adı : Haşiye alâ Şerhi'l-Cami li'l-Fevâid
Müstensih : Mustafa Elbistânî
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1163/1749
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 492.75
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Karaçelebizade 324
Müellif Adı : İbnü'l-Hâcib, Cemâlüddin Osman b. Ömer ed-Dımaşkî en-Nahvî, Ebu Amr (öl. 646/1248)
Kitap Adı : Şerhu'l-Kâfiye
Müstensih : İbnü'l-Efsah Hasan
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 685/1286
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 492.75
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Ef. 6031
Müellif Adı : Kemal Paşazade Şemseddin Ahmed b. Süleyman (öl. 940/ 1533)
Kitap Adı : Risâle fi Tahkîki'l-Müennesi's-Semâf
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1103/1691
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 492.75
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar 1774
Müellif Adı : İbn Hâcib Cemâleddin Ebu Amr Osman b. Ömer (570/ 1174- 646/ 1249)
Kitap Adı : eş-Şâfiye fi't-Tasrîf
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1033/1623
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 01/III Hk. 2233
Kayseri Raşid Ef. Ktb. 837; 801/1; 808; 816/1
Eki : 9329/8 ; 11237; 26097; 26210/5
- Tasnif No** : 520²¹
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi. Fatih 5308
Müellif Adı : Hilmî

²¹ Astronomi

Kitap Adı : Risaletü'l-Usturlab
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1115/ 1703
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 808²²
Kütüphane Adı : Millet Kütüphanesi, Ali Emiri, Arabî 4433
Müellif Adı : Gözübüyük-zâde İbrahim b. Muhammed (öl. 1258/1842)
Kitap Adı : Tercüme-i isti'âre-i İsmâ
Müstensih : Sadık b. Osman
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1259/ 1843
Diğer Nüshalar : Kayseri Raşid Ef. Eki 26210/4

Tasnif No : 891.5²³
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Ef. 762
Müellif Adı : Yavuz Sultan Selim (918/1512-926/1520)
Kitap Adı : Divan-ı Yavuz Sultan Selim
Müstensih : -
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 974/1566
Diğer Nüshalar : Topkapı Farsça Yaz. Kat. I s. 262-263/ 760 R. 737
Raşid Ef. Ktb. 372; 1289 / 2

Tasnif No : 892.75²⁴
Kütüphane Adı : Hacı Selim Ağa Kütüphanesi, Hacı Selim Ağa 1021
Müellif Adı : Semerkandî, Ebu'l-Kasım b. Ebi Bekri'l-Leysî (öl. 888/1483)
Kitap Adı : Haşiye ale'l-Mutavvel
Müstensih : Safi el-mustaid
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : Kayseri Raşid Ef. 878; 1009
Kayseri Raşid Ef. Eki : 1018

Tasnif No : 892.7
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Tırnovalı 1412
Müellif Adı : Kul Ahmed b. Mehmed (öl. 785/ 1383-84)
Kitap Adı : Şerhu Risaleti'l-İstiâre
Müstensih : Ali bin Abdülhay b. Mustafa
İstinsah Yeri : KAYSERİ

²² Edebî Kompozisyon

²³ Manzum Farsça-Edebiyat

²⁴ Arap Edebiyatı

* Ebu'l-Hasan el-Leysî es-Semerkandî'nin " Risâletü'l-İstiâre " isimli eserinin şerhidir.

- İstinsah Tarihi** : 1180/ 1766
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 28 Hk. 3608/3 Kat no : 518
Raşid Ef. 1993; 990/5
- Tasnif No** : 892.71
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Ef. 3383
Müellif Adı : Şeref ed-din Ebû Abd-Allah Muhammed b. Sa'îd el Bûsirî
(608/1211-696/1296)
- Kitap Adı** : Kasîdetü'l-Bürde
Müstensih : Davud Dağistanî
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : 1251/ 1835
Diğer Nüshalar : TÜYATOK : 34 Sü Tarlan 84/7 Kat No 399
" 07 El 2588/1 Kat No 2080
" 34 Sü Aşir 397 Kat No 741
- Tasnif No** : 892.75
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Ef. 3315
Müellif Adı : el-Harputî, Ömer Naimî b. Ahmed b. Muhammed Said
(öl. 1299/1881)
- Kitap Adı** : Asidetü's-Şühde Şerhu Kasideti'l-Bürde
Müstensih : Abdurrahman b. Halil
İstinsah Yeri : KAYSERİ
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -

**İSTANBUL KÜTÜPHANELERİNDE BULUNAN KAYSERİLİ
MÜSTENSİHLER TARAFINDAN YAZILMIŞ ESERLER**

- Tasnif No** : 000²⁵
Kütüphane Adı : Topkapı Revan Köşkü 404
Müellif Adı : İbrahim b. Muhammed
Kitap Adı : Âdâbü'l-Hilâfe
Müstensih : MAHMUD BİN AHMED EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 949/1542
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 000
Kütüphane Adı : Topkapı, Ahmed III. Kütüphanesi 3275
Müellif Adı : -
Kitap Adı : İzâhu'l-Makâsîd
Müstensih : ABDULLAH EL-KAYSERÎ

²⁵ Genel Konular

İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 750/1349
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 016²⁶
Kütüphane Adı : Bayazıd Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi 2206
Müellif Adı : İmad bin Yahyâ bin Ali el-Fârisî (öl. 900/1494 civarı)
Kitap Adı : Hâşiye Ale't- Tasavvurât
Müstensih : HASAN ALİ KAYSERİLİ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 07 El 74/ 1 Kat No 536 (67/1)

Tasnif No : 164
Kütüphane Adı : Bayazıd Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Ef. 2247
Müellif Adı : Hüsâmed-din Hasan el-Kâti (öl. 760/1359)
Kitap Adı : Şerhu İsağocî
Müstensih : AHMED BİN ABDURRAHMAN KAYSERİLİ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 1086/1675
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 34 Sü Tarlan 60/3 Kat No 8;
" 34 Sü Hü 333/1 Kat No 61 ;
" 01/I 210-217
Dr. Emel Esin Ktb. 160 Kat No 142 .

Tasnif No : 160
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Şehid Ali Paşa 1790
Müellif Adı : Mîrek el-Buharî, Şemsüddin Muhammed b. Mübârek Şâh
Kitap Adı : Şerhu'ş-Şemsiyye
Müstensih : ABDÜLMUHSİN EL-KAYSERİ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -

Tasnif No : 297.01
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Çelebi Abdullah 298
Müellif Adı : es-Sühreverdi, Şihabüddin Yahyâ b. Habeş b. Emîrek, Ebu'l-
Feth. (öl. 587/ 1191)
Kitap Adı : el- Mesâri ve'l-Mutarahat
Müstensih : İBRAHİM BİN İSMAİL EL-KAYSERİ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -

²⁶ Konulara ait bibliyografyalar

- Tasnif No** : 297.3²⁷
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Ayasofya 539
Müellif Adı : Debbagzâde, Mehmed b. Mahmud (öl. 1114/ 1702)
Kitap Adı : Reşhatü'n-nasih mine'l-hadisi's-sahih
Müstensih : MUSTAFA EL- KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 297.301
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Ayasofya 4816
Müellif Adı : İbn Hacer el-Askalanî, Şihabüddin Ahmed bin Ali eş-Şâfiî, Ebu'l-Fazl (öl. 852/1448)
Kitap Adı : Nuhbetü'l-Fiker fi-Mustalahi Ehli'l-Eser
Müstensih : ALÎ EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 01 / Kat No 728-729
TÜYATOK 01 Mü 2286/2
TÜYATOK 07/2 Kat No 955
TÜYATOK 07 El 72/5
Kayseri Raşid Ef. 1505 Kat No 816/ 6
" 11204/ 2
" 11269/2
- Tasnif No** : 297.4²⁸
Kütüphane Adı : Beyazıd Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Ef. 2063
Müellif Adı : el-Halebî, İbrahim b. Muhammed (öl. 956/1549)
Kitap Adı : Silkü'n-Nizam li-Cevâhiri'l-Kelâm li-Kâzî Asudüddin
Müstensih : MEHMED KAYSERİLÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 297.4
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Bağdatlı Vehbi 378
Müellif Adı : Sadru's-Şen'a es-Sani, Ubeydullah bin Mes'ud el-Mahbûdî (öl. 747/ 1346)
Kitap Adı : et-Tavzih fi Halli Gavamizi't-Tenkih fi'l-Usûl
Müstensih : ALÎ EL-KAYSERÎ

²⁷ Hadis

²⁸ Hadis ve Kelam

- İstinsah Yeri** : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : TÜYATOK Ordu 5; Kat. No 562 52 Hk 891
Raşid Ef. Ktb. Kat. No: 2097 (627, 628, 636)
Raşid Ef. Eki 9310; 11192
- Tasnif No** : 297.45²⁹
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Antalya Tekelioğlu 914
Müellif Adı : Ebu'l-Müntehâ Ahmed b. Mehmed Mağnisavî
(öl. 1000/1591-92)
- Kitap Adı** : Şerhu'l-Fikhi'l-Ekber
Müstensih : MUSTAFA EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 1154/1741
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 01/1 Kat. No 1020
" 01 Hk 1075 / 2
TÜYATOK 07/II 07 El 2789/2 Kat No 1128
GAL. G. I. 177
Top.A. Yaz.Kat. III.3
Raşid Ef. Ktb. Kat No 1906
Raşid Ef. 518/ 2
Raşid Ef. Eki : 1162/ 2
- Tasnif No** : 297.45
Kütüphane Adı : Millet Kütüphanesi, Ali Emiri, Şry 457
Müellif Adı : Halebî İbrahim, Mevkufatî Muhammed Efendi
Kitap Adı : Mülteka el- Ebhur Tercümesi
Müstensih : MUHAMMED EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 1185/ 1771
Diğer Nüshalar : Kayseri Raşid Ef. Ktb. 1431
- Tasnif No** : 297.451
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar 3208
Müellif Adı : Halebî, İbrahim b. Muhammed
Kitap Adı : -
Müstensih : HAFIZ MEHMED KAYSERİLÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 1163/ 1749
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 297.511
Kütüphane Adı : Bayazıt Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Ef. 1180

²⁹ Fıkıh

- Müellif Adı** : İbn Nuceym, Zeyn İbrahim b. Muhammed el-Mısrî
(öl. 926/ 1519 971/1563)
- Kitap Adı** : el-Bahrü'r-Râ'ik Şerhi Kenzi'd-Dekâyık*
- Müstensih** : ALİ EL-KAYSERİ EL- MESÂLİK
- İstinsah Yeri** : -
- İstinsah Tarihi** : 1002/ 1593
- Diğer Nüshalar** : Raşid Ef. Ktb. (Kat. No 549) (Kat. No 302 / 1-3)
TÜYATOK 07 / IV 07 Tekeli 315/ 1-4 (Kat No 2921)
TÜYATOK 01/ I 01 Hk 612 (Kat No 1109)
- Tasnif No** : 297.8
- Kütüphane Adı** : Beyazıd Devlet Kütüphanesi, Beyazıd 1696
- Müellif Adı** : Mehmed Remzî el-Kayserî (öl. 1131/ 1718)
- Kitap Adı** : Rumûzü'l-Kunûz
- Müstensih** : MUHAMMED BİN HAN KAYSERİ
- İstinsah Yeri** : -
- İstinsah Tarihi** : -
- Diğer Nüshalar** : -
- Tasnif No** : 297.8
- Kütüphane Adı** : Süleymaniye Kütüphanesi, İzmir 349
- Müellif Adı** : Mehmed Remzî el-Kayserî (öl. 1131/ 1718)
- Kitap Adı** : Kunûzü'r-Rumûz fî Şerhi't-Tarikati'l-Muhammediyye
- Müstensih** : MÜELLİF HATTI
- İstinsah Yeri** : -
- İstinsah Tarihi** : -
- Diğer Nüshalar** : -
- Tasnif No** : 297.9³⁰
- Kütüphane Adı** : Süleymaniye Kütüphanesi, Aşir Ef. 258
- Müellif Adı** : Veysî, Üveys bin Mehmed el-Alaşehirî (öl. 1037/ 1627)
- Kitap Adı** : Siyer-i Veysî (Durrat al- Tâc fî Sireti Sâhib al-Mi'râc)
- Müstensih** : EBU BEKR B. AHMED AL- KAYSERİ
- İstinsah Yeri** : -
- İstinsah Tarihi** : -
- Diğer Nüshalar** : Raşid ef. Ktb. Kat. No 78; 930/ 1
TÜYATOK Ali N. Tarlan 34 Sü. Tarlan 104/ Kat. No 120
Top. Türkçe Yaz. Kat I. 1106 H 1239
- Tasnif No** : 297.18
- Kütüphane Adı** : Beyazıd Devlet Kütüphanesi, Beyazıd 6133
- Müellif Adı** : Ahmed b. Muhammed b. Cabarrat el-Makdîsî el-Mâverdî
(öl. 728/ 1327)

* Nesefti' nin Kenzî'd-Dekâyık adlı eserinin şerhidir.

³⁰ Siyeri nebevî

- Kitap Adı** : Şerhü'l- Kasideti'l-Râiyye
Müstensih : ABDULLAH EL- KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 492.2
Kütüphane Adı : Bayazıd Devlet Kütüphanesi, Bayazıd 6133
Müellif Adı : el-İsfahanî, Ebü's-sena Şemseddin Mahmud b. Abdurrahman, Ebü's- Senâ (öl. 749/1349)
- Kitap Adı** : Beyânü'l-Meâni'l-Bedi' fi Şerhi Kitabı'l-Bedi'li-İbni's-Sâat
Müstensih : MUSA BİN YUSUF EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 492.7
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Antalya Tekelioğlu 891
Müellif Adı : İbnü'l-Hâcib, Cemalüddin Osman b. Ömer ed-Dimaşkî en-Nahvî, Ebu Amr. (570/1174-646/1249)
- Kitap Adı** : eş-Şâfiye fi't-Tasrîf (eş-Şâfiye fi's-Sarf)
Müstensih : AHMED EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : TÜYATOK 34/IV 34 sü Aşır 366/1 Kat. No 915
TÜYATOK 07/ III 07 El 2946/ 2 Kat. No 1810,1811,1812
- Tasnif No** : 492.7
Kütüphane Adı : Köprülü Kütüphanesi, Fazıl Ahmed Paşa 1470
Müellif Adı : Ömer b. Davud b. Süleyman el- Fârisî, (öl. 700/1300)
Kitap Adı : eş-Şâfiye fi Sebki'l-Kâfiye li-İbni'l-Hâcib
Müstensih : DAVUD BİN MEHMED EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 751/135
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : T.811.217³¹
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Ali Nihat Tarlan 65
Müellif Adı : Fehîm-i Kadim Mustafa Efendi (öl. 1058/ 1648)
Kitap Adı : Divan
Müstensih : Veysî sanıyla tanınan KAYSERİLİ SEYYİD HÜSNÎ
İstinsah Yeri : Halep

³¹ Türk Edebiyatı (Manzum)

- İstinsah Tarihi** : 1148/ 1735
Diğer Nüshalar : TÛYATOK 34 Sü Tarlan I Kat No 202; 203 / 1^b-65^b
- Tasnif No** : 892.7³²
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar 762
Müellif Adı : et- Taftazanî, Sa'düddin Mesud b. Ömer. (722/ 1322- 792/ 1389)
Kitap Adı : el- Mutavvel Şerhu't-telhîs (Telif 784/ 1382)
Müstensih : MAHMUD BİN HASAN EL-KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : -
Diğer Nüshalar : Kayseri Raşid Ef. Ktb. 1416
- Tasnif No** : 892.7
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Carullah 1816
Müellif Adı : EL-KAYSERÎ, MUVAFFAKUDDİN MUHAMMED B. AHMED
Kitap Adı : Şerhu Telhisi'l-Miftah
Müstensih : MÜELLİF HATTI
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 761/ 1359
Diğer Nüshalar : -
- Tasnif No** : 900³³
Kütüphane Adı : Süleymaniye Kütüphanesi, Reisi'l-Küttâb 686
Müellif Adı : el-Kâtib el İsfahanî, İmadüddin Muhammed b. Muhammed (öl. 597/ 1200)
Kitap Adı : el-Feyhü'l- Kussi fi'l- Fethi'l- Kudsi
Müstensih : ALİ BİN MUHAMMED EL- KAYSERÎ
İstinsah Yeri : -
İstinsah Tarihi : 741/ 1340
Diğer Nüshalar : -

Kayseri'de istinsah edilen ve Kayserili müstensihler tarafından hemen hemen her konuda yazılmış eserler, ayrıca Kayserili müelliflerin de te'lif ettiği eserler göz önünde bulundurulacak olursa Kayseri'nin tarih ve kültüründe önemli bir yeri olduğunu ortaya koymaktadır.

Dileğimiz, bu eserlerin ilim adamları ve araştırmacılar tarafından incelenerek ortaya çıkarılmasıdır.

³² Belagat

³³ Tarih

KAYNAKÇA

- Esiner, Özen Mine (Hazırlayan), Dr. Emel Esin Kütüphanesi Kataloğu (Yazma eserler), İstanbul 1995.
- Gölpınarlı, Abdülbaki (Hazırlayan), Mevlana Müzesi Yazmalar Kataloğu, 3 C., Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1967.
- Karabulut, Ali Rıza (Hazırlayan) Kayseri Raşid Efendi Kütüphanesindeki Türkçe-Farsça- Arapça Yazmalar Kataloğu, Kayseri 1982.
- Karatay, Fehmi Edhem, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Türkçe-Arapça- Farsça Yazmalar Kataloğu. 1-3 Cilt, İstanbul, 1961.
- Kut, Günay (Hazırlayan), Tercüman Gazetesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu I, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1989.
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu , II (Ankara, 1980) 28 Giresun Yazmaları.
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu 07/ I (İstanbul, 1982). Antalya Müzesi, Alanya Müzesi, Akseki Yeğen Mehmet Paşa Ktp. Elmalı İlçe Halk Ktp.
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu 07/ II (İstanbul, 1982) Elmalı İçel Halk Ktp.
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu 07/ III (İstanbul, 1983) Elmalı İçel Halk Ktb.
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu 07/ IV (İstanbul, 1984) Antalya Tekelioğlu Dermesi (Süleymaniye Kütüphanesinde).
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu 07/ V (İstanbul, 1984) Antalya Tekelioğlu Dermesi.

KISALTMALAR

- Ateş** : Ahmed Ateş, İstanbul Kütüphanelerinde Farsça Manzum Eserler I, İstanbul, 1968.
- b.** : bin
- Ef.** : Efendi
- El.** : Elmalı
- Esmâ** : Bağdatlı İsmail Paşa, Hediyetü'l-Ârifî *Esmâ'ü'l-Mü'ellifin ve Âsârü'l-Musannifin*, yay : R. Bilge ve M. K. İnal, 2 cild, 1951-55.
- GAL-s** : C. Brockelmann, *Geschichte der Arabischen Litteratur* (Supplementband), 3 cild, Leiden,1937-42.
- Girs.** : Giresun
- H.** : Hicrî
- Kat.** : Katalog
- Ktb.** : Kütübhane
- Mevlâna** : Gölpınarlı Abdülbaki (Hazırlayan), *Mevlana Müzesi Yazmalar Kataloğu*, 3 C.,Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1967.
- öl.** : Ölüm
- Sü.** : Süleymaniye
- Top.T.Yaz.Kat** : Fehmi Edhem Karatay, *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu*, 2 cild, İstanbul, 1961.
- TÜYATOK** : *Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu*, Yay: T.C. Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, Ankara 1979.
- Yaz.Kat.** : Yazmalar Kataloğu